

רע"פ 6659/23 - ליאור דוראני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 6659/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: ליאור דוראני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-עפ"ג 39842-05-23 וב-עפ"ג 48407-10-22 מיום 17.7.2023 שניתן על ידי השופטים: ד' כהן-לקח, ד' גדעוני ו-ע' אבמן-מולר

בשם המבקש: עו"ד ארז בר-צבי

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים ד' כהן-לקח, ד' גדעוני ו-ע' אבמן-מולר) ב-עפ"ג 39842-05-23 וב-עפ"ג 48407-10-22 מיום 17.7.2023 בגדרו נדחה ערעור המבקש על חומרת העונש שנגזר עליו בגזר הדין של בית משפט השלום בירושלים (השופטת ג' סקפה שפירא) ב-ת"פ 56256-11-15 מיום 3.4.2023, והתקבל ערעור המשיבה על קולת העונש.

2. בתמצית יתואר, כי נגד המבקש וחמישה מעורבים נוספים הוגש כתב אישום מתוקן בשנית המונה חמישה אישומים, כאשר האישום הרלוונטי למבקש הוא השלישי בלבד. באישום זה יוחסו למבקש ולנאשמים הנוספים עבירות של סחיטה בכוח, לפי סעיף 427(א) רישה לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ותקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 380 יחד עם סעיף 382(א) לחוק. כמפורט בכתב האישום המתוקן בשנית, אגב

עמוד 1

סכסוך כתוצאה ממשחקי הימורים תקפו המבקש והנאשמים נוספים, ביום 30.6.2015, אדם המכונה "זהר" במכות ובעיטות בגופו ובצלעותיו. במהלך התקיפה הטיח המבקש בזהר כי סיבך אותו והרס את משפחתו, ונאשם אחר - הנאשם 1 - אמר לזהר כי ה"קנס" בגין מעשיו הוא 100,000 ש"ח.

3. המבקש הורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות אשר יוחסו לו. דינו של המבקש נגזר פעמיים. בפעם הראשונה, ביום 13.9.2022, בית משפט השלום (השופט א' סלע) קבע כי בשים לב לכך שהמבקש היה למעשה בעל חוב של הנאשמים הנוספים, וביקש לרצותם, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בין 6 ל-18 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית. בית המשפט השלום אף ראה לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם בשל סיכויי שיקום ממשיים ולגזור עליו עונש של 400 שעות של"צ; צו מבחן למשך שנה; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור אחת מהעבירות בהן הורשע או כל עבירת רכוש, אלימות או איומים, במשך 3 שנים מיום גזר הדין; וכן תשלום פיצוי בסכום של 2,500 ש"ח (להלן: גזר הדין הראשון). לאחר זאת, כשלו ניסיונות שירות המבחן ליצור קשר עם המבקש לגיבוש תוכנית השירות לתועלת הציבור וביום 20.10.2022 נודע כי המבקש נעצר במסגרת תיק אחר בחשד לביצוע שתי עבירות פריצה לבניין שאינו דירה וגניבה. צו המבחן וצו השירות לתועלת הציבור בוטלו אפוא בשל נסיבות שאירעו לאחר גזר הדין הראשון.

על כן, בית משפט השלום (השופט ג' סקפה שפירא) גזר ביום 3.4.2023 את דינו של המבקש בשנית (להלן: גזר הדין השני). נקבע, כי אין הצדקה לשקול מחדש את מתחם העונש ההולם, ויש לאמץ את המתחם שנקבע בגזר הדין הראשון. אולם, על רקע מעשיו של המבקש המלמדים כי שב לדפוסיו הבעייתיים, קשה לקבוע כי קיים סיכוי של ממש לשיקום המבקש, כך שיש לתת משקל ממשי לשיקולי הגנה על הציבור. במכלול הנסיבות, נקבע שיש לגזור את עונשו של המבקש בחלקו האמצעי-עליון של מתחם העונש ההולם. בהתחשב גם בכך שהמבקש מצוי בהליך פשיטת רגל ואינו צפוי לשלם את הפיצוי שנגזר עליו, תחת רכיבי השל"צ וצו המבחן שבוטלו, נגזר על המבקש עונש של חמישה-עשר חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו ובמצטבר לכל עונש מאסר שהוטל עליו בתיק קודם.

4. לבית המשפט המחוזי הוגשו שני ערעורים כלפי מידת עונשו של המבקש - ערעור המבקש על חומרת העונש ומנגד ערעור המשיבה על קולת העונש. בית המשפט המחוזי קבע כי בדין בחר בית משפט השלום, בגזר הדין השני, שלא להמתין למיצוי האפיק הטיפולי לאחר שהמבקש לא ניצל, פעם נוספת, את ההזדמנות שניתנה לו. כן נומק, כי מטעמים דומים אין הצדקה להמתין להכרעה בערעור המבקש ולהורות על הגשת תסקיר נוסף על אודות הטיפול בו החל. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחמי הענישה שנקבעו בגזרי הדין בעניינו של המבקש מקלים מן הראוי בהתחשב במכלול הנסיבות, וכי ביחס לאישום השלישי ראוי לקבוע, לכלל המעורבים בו, מתחם הנע בין 15 ל-36 חודשי מאסר בפועל. כנגזר מכך, הוחמר עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש ל-20 חודשי מאסר בפועל.

5. הבקשה שלפניי מופנית כלפי חומרת רכיב המאסר בפועל בלבד בעונשו של המבקש. בבקשה שתי טענות מרכזיות: לפי הראשונה, מתעוררת שאלה משפטית עקרונית בדבר היחס בין גזר דין "מקורי" לגזר דין "מחודש" בעקבות הפקעת צו של"צ; לפי השניה, קיים עיוות דין מאחר שהעונש שנגזר על המבקש חורג באופן קיצוני מהעונש ה"מקורי" שנגזר עליו, וזאת ללא היזקקות לתסקיר משלים. המבקש משיג גם על חומרת עונשו בהשוואה לעונש שנגזר על מעורבים נוספים.

6. דין הבקשה להידחות. בית משפט זה לא ייעתר לבקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" אלא במקרים חריגים בהם מתעוררת סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או כאשר מתעורר חשש לעיוות דין מהותי

או לאי צדק קיצוני (רע"פ 8038/22 שילון נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (29.11.2022)). בקשה לרשות ערעור הנסבה על חומרת העונש שתקבל במקרים נדירים בלבד בהם ניכרת סטייה מהותית ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (רע"פ 4237/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (19.6.2023)).

7. השאלה העקרונית לה טוען המבקש בבקשתו לא הועלתה במלוא עוזה, אם בכלל, בערעורו לבית המשפט המחוזי. טענותיו לפני בית המשפט המחוזי התמקדו בהליך השיקום של המבקש ובשיקולי שיקום ועוצמתם בעניינו הקונקרטי. הליך של בקשה למתן רשות ערעור אינו בגדר "מקצה שיפורים" ולמעשה די בכך כדי לדחות רכיב זה בבקשה (רע"פ 3059/22 אבו עלי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (6.12.2022)). גם לגופם של דברים, לא מצאתי כי מתעוררת כל שאלה עקרונית אשר בכוחה להשליך על עניינו הקונקרטי של המבקש. אשר לחומרת העונש - בית משפט השלום, בגזר הדין הראשון, פסע כברת דרך לעבר המבקש עת נתן משקל רב לשיקולי שיקום וגזר על המבקש עונש מקל ביותר תוך חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם. המבקש לא ניצל הזדמנות זו. גם לאחר מכן, העונש שנגזר על המבקש בגזר הדין השני הקל עמו יתר על המידה, כך שבדין החמיר בית המשפט המחוזי בעונשו. אף זאת תוך התחשבות בחלקו של המבקש במעשים - בהשוואה לחלקם של יתר המעורבים; בכלל שלפיו ערכאת הערעור אינה ממצה הדין; וגם בנכונות המשיב לרתום עצמו, פעם נוספת, להליך טיפולי.

שיקולי שיקום הם בעלי חשיבות, ולעיתים חשיבות רבה. פעמים רבות הם שמובילים את הדרך בגזירת הדין. אולם, בבוא בית המשפט לגזור את הדין הוא אינו חייב להעניק לנאשם הזדמנות אחר הזדמנות לשנות מדרכיו. היכן שבית המשפט מתרשם כי השיקום אינו צולח, או כי הנאשם שלפניו אינו מנצל את ההזדמנויות שניתנות לו - יכול בית המשפט לפנות לענישה המבכרת שיקולי ענישה אחרים. אין בכך פגם, ובוודאי שלא עיוות דין.

8. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ז באלול התשפ"ג (13.9.2023).

שׁוֹפֵט